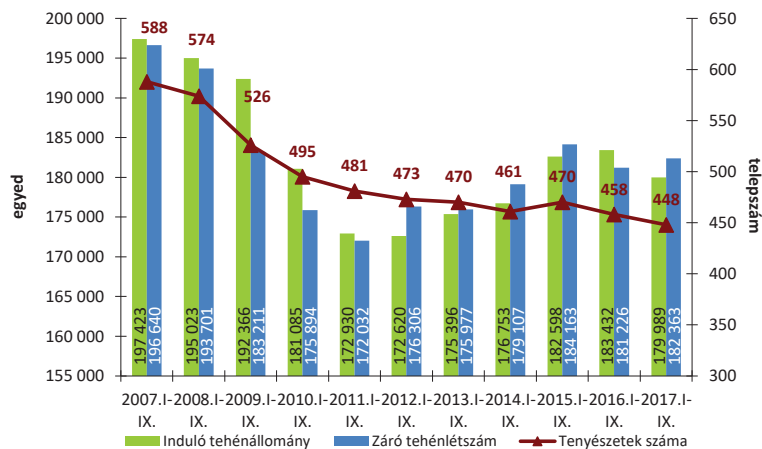

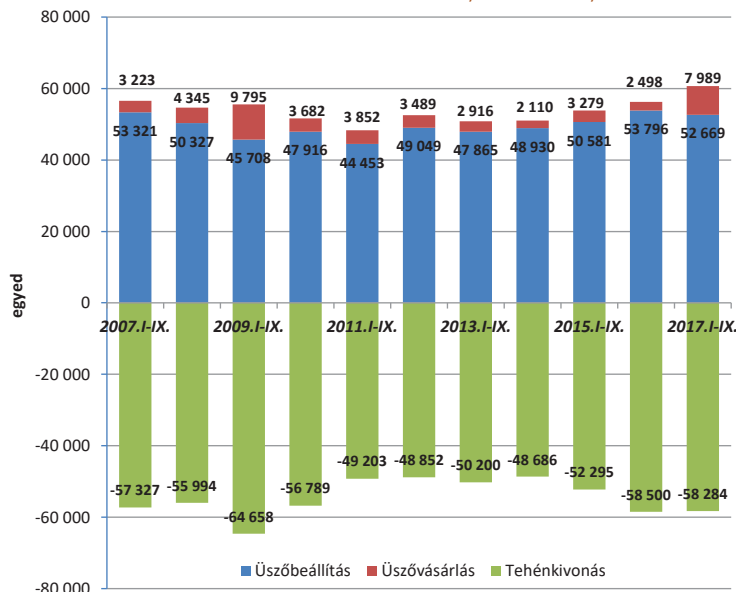
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2007-2017. I-IX. HÓ)

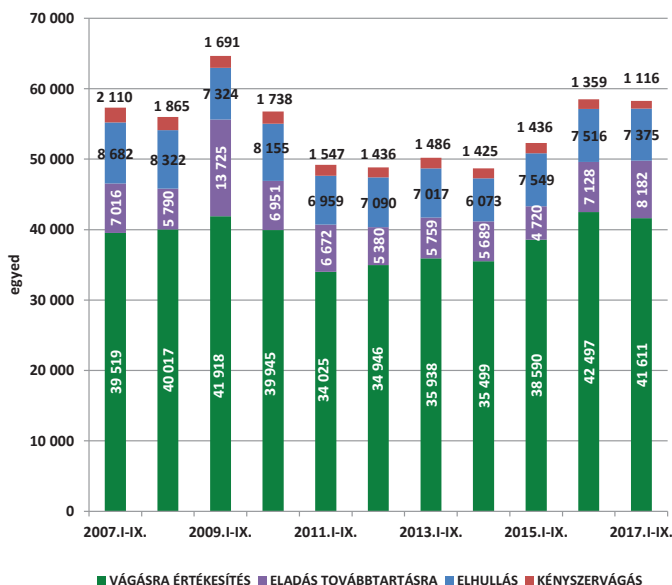
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek száma 448 volt 2017 szeptemberében, eggyel kevesebb az előző hónaphoz képest, ugyanakkor tízzel kevesebb (-2,2%), mint tavaly szeptemberben. 2017. szeptember végén 1137-tel több (+0,6%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 23,8%-kal (-140) kisebbedett, de 2007 szeptembere óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 14,3 ezer eggyel (-7,3%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám 334-ről 407-re nőtt.

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2007-2017. I-IX. HÓ)

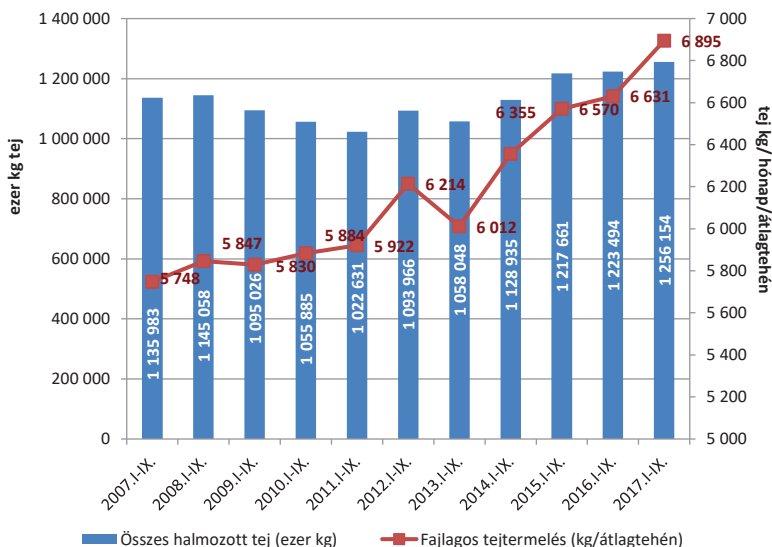
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2016-ról 2017-re - egy év alatt - jelentősen csökkent (-3.443 tehén; -1,9%), ugyanakkor 2017 első kilenc hónapjában a termelésellenőrzésbe bevont tehenek száma nőtt (+2.374 egyed; +1,3%). Ennek oka, hogy bár 2017 első kilenc hónapjában az üszöbeállítások száma valamelyest csökkent (-1.127; -2,1%), de az üszövasárlások száma több mint kétszeresére nőtt (+5.491 egyed; +219,8%), és a tehénkivonások száma gyakorlatilag stagnált (-216 egyed; -0,4%) a tavalyi év hasonló időszakához képest.

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2007-2017. I-IX. HÓ)

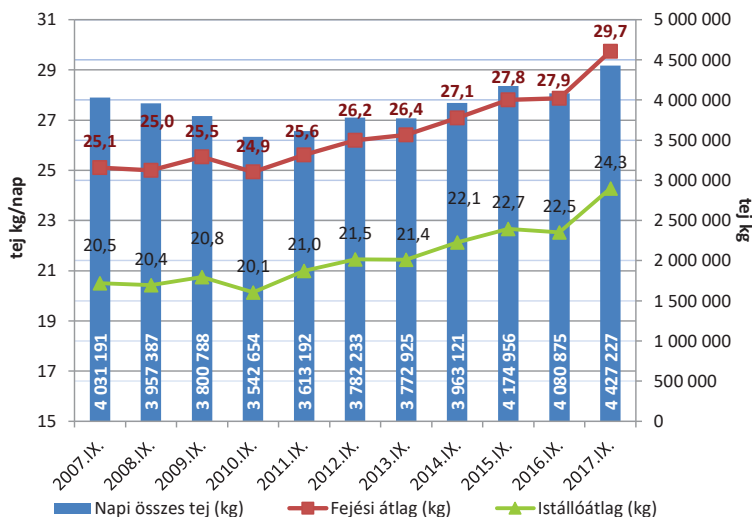
2017 első kilenc hónapjában az állományból kivont tehenek 71,4%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 41.611 volt), ami átlagos aránynak számít. A tehénkivonások 1,9%-áért a kényszervágás (1.116 egyed) volt felelős, ami rekord alacsony a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 12,7%-a (7.375 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya még mindig magas (14,0%, 8.182 egyed). 2017 első kilenc hónapjában az induló tehénállomány 23,1%-át selejtezték, 0,6%-át kényszervágták, 4,1%-a elhullott, 4,5%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 32,4%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évek átlagának felel meg.

4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2007-2017. I-IX. HÓ)

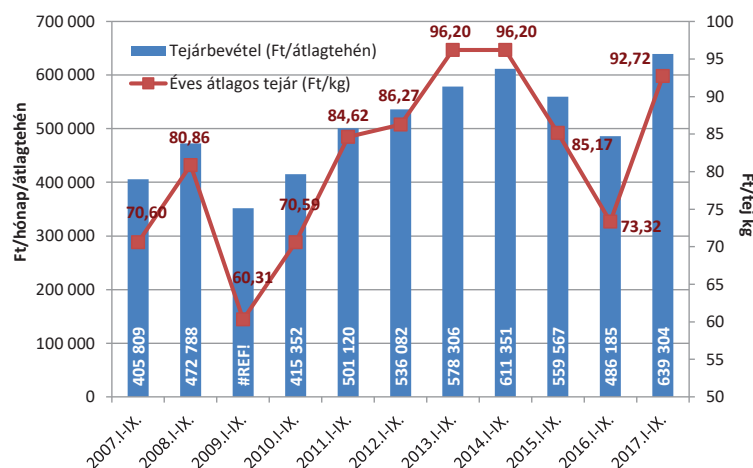
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2017 első kilenc hónapjában meghaladta az 1,156 milliárd kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 6,9 ezer kg-ra történő emelkedése volt. 2016 első kilenc hónapjához képest a fajlagos tejtermelés +264 kg-mal (+4,0%) nőtt, de az összes halmozott tejtermelés kisebb mértékben emelkedett (+32,7 millió kg,+2,7%). 2007 és 2017 között a fajlagos tejtermelés növekedése 20,0%-os volt (+1147 kg (!), míg az összes halmozott tejtermelés 120,2 millió kg-mal (+10,6%) nőtt.

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2007-2017. IX. HÓ)

2017 szeptemberében a napi összes tejtermelés az előző hónaphoz képest 144 ezer kg-mal több, a tavalyi év szeptemberéhez képest viszont kiugró mértékben emelkedett (+346 ezer kg, +8,5%). 2016. szeptember havához képest mind a fejési átlag (+1,88 kg, +6,7%), mind az istállóátlag emelkedett (+1,76 kg, +7,8%) és elérte a 29,7, ill. a 24,3 kg-ot, bár mindkét átlag májushoz képest még mindig valamelyest kisebb az évi szezonitásnak megfelelően. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 396 ezer kg-mal nőtt (+9,8%), a fejési és istállóátlag 4,63, ill. 3,78 kg-mal lett több (+18,4%, ill. +18,4%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ÁBRA: TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2007-2017. I-IX. HÓ)

A tehenenkénti tejárbevétel 2017 első kilenc hónapjában 639 ezer Ft volt átlagosan, 31,5%-kal több mint 2016 hasonló időszakában és az elmúlt 11 év legnagyobb bevételének felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár nagyarányú, 26,5%-os éves emelkedése a vizsgált időszakban. Magyarországon az átlagos havi nyerstej felvásárlási ár február óta nem változott lényegesen, de a trend továbbra is emelkedő és már közelíti a 95 Ft/kg-ot. A nyerstej kiviteli ára továbbra is 105-110 Ft/kg között mozog, vagyis mintegy 15%-kal haladja meg a belföldi felvásárlási árat. A globális, ezen belül az európai uniós nyerstej felvásárlási árak továbbra is nőnek, így a hazai nyerstej árakban is enyhe emelkedés várható az év hátralévő részében. Ugyanakkor a tejtermékek tőzsdei áraiban a korábbi növekvő trend már megfordult, enyhe csökkenés tapasztalható már a vaj árában is, így jelentős további nyerstej-áremelkedés már nem valószínűsíthető.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem
Budapest